Nr. 16 **Sokółka dnia 15 sierpnia 1924 roku** **Rok 3.**

GAZETA SOKÓLSKA

Wychodzi **1** i **15** każdego miesiąca.

WYDAWNICTWO SEJMIKU POWIATOWEGO

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
PRZY WYDZIALE POWIATOWYM

PRENUMERATA ROCZNIE 10 zł.
OPŁATA ZA OGŁOSZENIA:
Za wyraz . . . . 5 gr. polsk.
w/g kursu franka złotego w dniu opłaty.

Rok 1924. **Sprawozdanie miesięczne** miesiąc Maj.

ze szpitala Sejmikowego w Sokółce.

Liczba chorych	Dur plamisty	Dur brzuszny	Choroby nerwowe	Choroby weneryczne	Gruźlica płuc	Choroby narządów wewnętrznych	Choroby chirurgiczne	Choroby umysłowe	Choroby oczu	Choroby skórne	Położnicze	Obserwacja	RAZEM
Pozostało z poprzedniego miesiąca .	5		1			22	1				3	1	33
Przyjęto w ciągu miesiąca . . .	10			1	1	13	9				3	1	38
Razem leczono w ciągu miesiąca	15		1	1	1	35	10				6	2	71
Wypisano . . , ...	11		1	1		18	8				6	2	47
Zmarło.	1				1	5							7
Razem ubyło w ciągu miesiąca . .	12		1	1	1	23	8				6	2	54
Pozostało Na 1/ I 1924	3					12	2						17

Liczba dni leczenia w miesiącu 778.—
Taksa leczenia — 3 zł. na dobę
Liczba łóżek (które szpital może pomieścić) 50
Suma wydatków na szpital w ciągu miesiąca —

Liczba personelu:
a) lekarzy 1.
b) sióstr 1.
c) służby admin. i felczersk. 2.
d) „ pielęgniar. —

Sokółka, dnia 2 czerwca 1924 r. Kierownik Szpitala **Dr. I. Docha.**

Rok 1924 **Sprawozdanie miesięczne** miesiąc Czerwiec

ze szpitala Sejmikowego w Sokółce

Liczba chorych	Dur plamisty	Dur brzuszny	Choroby weneryczne	Gruźlica płuc	Choroby narządów wewnętrznych	Choroby chirurgiczne	Choroby umysłowe	Choroby oczu	Choroby skórne	Położnicze	Obserwacja	RAZEM
Pozostało z poprzedniego miesiąca	3				12	2						17
Przyjęto w ciągu miesiąca , . .	5				8	3			3	2	2	23
Razem leczono w ciągu miesiąca .	8				20	5			3	2	2	40
Wypisano	7				13	4			1	2	2	29
Zmarło	1											1
Razem ubyło w ciągu miesiąca . .	8				13	4			1	2	2	30
Pozostało . . . . , . .					7	1			2			10

Liczba dni leczenia w miesiącu 641
Taksa leczenia 3 złote na dobę
Liczba łóżek (które szpital może pomieścić) 50
Suma wydatków na szpital w ciągu miesiąca

Liczba personelu:
a) lekarzy 1
b) sióstr 1
c) służby administr. i felczersk 2.
d) „ pielęgniar.

Sokółka, d. 1/VII 1924 r. Kierownik Szpitalu **Dr. I Docha.**

ZESTAWIENIE

dochodów i wydatków Powiatowego Związku Komunalnego w Sokółce za czas od 1 Stycznia do 30 czerwca 1924 roku.

Dział	Tytuł	Paragraf	Pozycja	WYSZCZEGÓLNIENIE Sumy budżetowe	Preliminowano na r.1924 Zł.	gr.	Przychód Zł.	gr.	Rozchód Zł.	gr.	Uwagi
				Zaległości z ubiegłego okresu 1923 r.	19.736		4 238	61			
A	I	1		Dochód z Komunalnych lokali	755		380	80			
,,	,,	2		„ ze sprzedarzy materjał. i zwierząt	1.530		847	95			
,,	II	3		„ z Apteki	12 000		5 445	27			
,,	,,	4		„ z Księgarni	26.648		9.332	47			
,,	,,	5		„ z Gazety Sokólskiej	1.400		425	59			
,,	III	6		Zasiłek na utrzymanie dróg powiat i Wojew.	36.000		265	55			
,,	,,	7		Zapomogi na utrzymanie Ochronki	1.130		367	14			
,,	V	8		50% dod. 100% do państwow. pod gruntow.	55.186		1.555	91			
,,	,,	12	a	90% „ „ „ „ od przemysłu	880		953	56			
,,	,,	12	b	„ „ „ „ „ od ceny świadectw	165		166	68			
,,	IV	13		10% „ „ „ przemysł od przedsięb.	59		366	46			
,,	,,	14		Podatek od alkoholu i piwa	34.000		22.849	42			
,,	,,	15		ze 100% dod do opłat państw. od patent na wyr. trunk.	1.850		37				
,,	,,	17		z 200% „ „ „ „ „ „ na sprzed. „			59	20			
,,	,,	20		4% opłat od umów o przejściu własności nier.	1.000		1.165	49			
,,	VII	25		Opłaty kancelaryjne	544		59	37			
,,	,,	26	a	„ ze Szpitala Sejmikow	21.600		700	78			
,,	,,	26	b	„ z Ochronki dla dzieci			65	55			
,,	,,	26	c	„ z Lecznicy dla zwierząt	9.137		2	40			
,,	,,	27	d	„ za zużycie materjałów gimnazjach	22.000		6.127	66			
,,	,,	28		„ za wynajem koni Sejmikowych	100		15	27			
,,	,,	29		„ za ogierów i buhai	600		455	15			
,,	VIII	31	a	Zwrot kosztów utrzymaniu aresztant	129		100	39			
,,	32			„ „ „ dróg państwow.	52.640		16.637	42			
,,	34			„ „ „ ogierów „	270		291	34			
,,	IX	35		Kary za przekroczenie przepisów podatkowych	100		5				
,,	,,	36		„ dyscyplinarne	50		10	55			
,,	,,	37		Odsetki za zwłokę	2.140		1.950	80			
,,	,,	38		Kary za przekroczenie przepisów drogowych	100			08			
A	X			Dochody nieprzewidziane	3.474		10	97			
C	XII	43	b	Zwrot pożyczki Urzędu Wydz. Pow.			480				
,,	XII			3% pod Wojewódz. od obrotu trunkami			30	93			
				Zaliczka na poczet opłat Komun.			103.706	01			
				Zaległości z ubiegłego okresu	21.891				2.391	96	
A	I	1a	a	Koszta admin. pensja urzędn. W.P.	21.733				11.035	35	
„	,,	1	b	„ „ „ woźnym i stangret.	3.024				1.450	60	
„	,,	1	c	„ „ zwrót kosztów reprezentac.	4.536				1.976	30	
„	,,	1	d	Zapomogi i renumeracja dla urzędu Kom.	1.285				377	30	
„	,,	1	f	Koszta leczenia „ „ „	175				120	02	
„	,,	1	h	Djety członkom Sejmiku i Wydziału	4.818				1.112	29	
„	,,	1	i	„ urzędnikom Komunalnym	1.929				350	81	
„	,,	1	j	Premja za sciąganie podatków	2.360				1.276	05	
„	,,	1	k	Pożyczki urzędnik. Wydz. Pow.	3.036				2.613	80	
„	,,	2	a	Czynsz za lokal Wydz. Pow.	250				17	40	
„	,,	2	b	Opał dla Wydz. Pow.	500				125	49	
„	,,	2	c	Światło	160				70	67	

Dział	Tytuł	Paragraf	Pozycja	WYSZCZEGÓLNIENIE	Preliminowano na r. 1924 Zł.	gr.	Przychód Zł.	gr.	Rozchód Zł.	gr.	Uwagi
"	"	2	d	Utrzymanie porządku w lokalu Wydz.	120				29	06	
"	"	2	e	Druki i materjały piśmienne	2.000				1.293	12	
"	"	2	f	Prenumerata wydawnictw	200				86	19	
"	"	2	g	Reperacja inwentarza Wydz. Pow.	120				26	66	
"	"	2	h	Telefony, depesze i porto	520				314	28	
"	"	2	i	Składka do Związku Sejmików	1.290				110		
"	"	2	j	Remont lokali	2.400				107	23	
"	"	3	a	Utrzymanie koni	1.440				1.440		
"	"	3	b	Kucie koni i reperacja uprzęży	2.500				1.203	03	
"	II	4		Koszta utrzymanie Apteki	10.800				888	25	
"	"	5		" " Księgarni	23.172				10.601	60	
"	"	6		" " Gazety Sokólskiej	1.400				680	07	
"	III	8		Konserwacja i budowa dróg Komunalnych	142.000				28 310	51	
"	"	8a		" " " Państwowych	52.640				19.218	98	
"	IV	9		Zakup buhai	3.400				2.148	91	
A	IV	10		Kucie ogierów państwowych	540				4	72	
"	"	13	a	Utrzym. lecznicy dla zwierząt wyd. osobow.	6.708				3.500	26	
"	"	13	b	" " " " wyd. rzeczow.	1.181				824	65	
"	"	17	a	" instruktora rolnego pensja	2.730				1.188	41	
"	"	17	b	" " " djety i rozjazdy	1.382				619	93	
"	"	18	b	Organizacja pólek pokazowych	40				68	50	
"	V	19		Utrzymanie Szpitala Sejmikowego	60.956				17.331	57	
"	"	21		" punktów felczerskich	7.772				1.977	57	
"	VI	22	a	" ochronki wydat. osobowe	2.324				1.802	55	
"	"	22	b	" " " rzeczowe	18.400				4.867	43	
"	VII	24		" Sekretarza Rady Pow. Szkolnej.	4.079				497	69	
"	"	25	a	" Gimnazjum wydat. osobowe	17.180				10.386	29	
"	"	25	b	" " " rzeczowe	4.270				2.447	22	
"	"	26		Stypendja dla kształc w Seminarjach naukow.	1.032				371	36	
"	"	27		Fundacja Stypendjalna dla Student. w Warszawie	1.032				159		
"	VIII	36		Zasiłek dla Macierzy Szkolnej w Sokółce	40				20		
"	"	33		" na urządzenie bibljot. ruch i powszech.	1.060				9	72	
"	"	35		Liga Obrony Powietrznej	10				5	55	
"	IX	37		Nagrody dla policji	100				50		
"	X	38		Do dyspozycji Sejmiku Wydz. Powiat.	3.000				2.693	22	
"	"	39		" " Przewodniczącego W.P.	2.000				266	44	
"	"	40		Urządzenie Sali Wojewódzkiej	450				50	21	
"	XII	45		Amortyzacja i zwrót pożyczek długoterm.	150				41	66	
"	"	46		Kupno nieruchomości	13.000				6.158	84	
"	"	47		Budowa Szkół powszechnych	58.500				2 919	65	
"	"	50		Połączenie telefoniczne gmin z Wydz. Pow.	5.000				465		
"	XIII	51	a	Utrzymanie więzienia wyd. osob. i rzeczowe.	21.629				2.935	75	
"	"	52		3% pod ot Wojew. od obrotu trunkami					27	84	
				Razem sum budżetowych			179.106	77	151.066	96	

Sumy pozabudżetowe

Str.		Przychód Zł.	gr.	Rozchód Zł.	gr.
1	Kasa Skarbowa	32.134	91	3.344	08

№ str.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychód Zł.	gr.	Rozchód Zł.	gr.	Uwagi.
3	Urząd gminy Dąbrowa	55	74	913	55	
4	Szkoł w Nierośnie	3.500		720	46	
7	J. Hryckiewicz	7	01			
10	P. K. O. w Warszawie	22.736	26	61.766	19	
19	A. Moroz			100		
20	Druki dla gmin Sokólskiego powiatu	668	88	883	72	
23	W. Maciejewski	55	55	200	12	
26	Magistrat m. Sokółki			4.419	48	
30	A. Bajko		02			
31	P. Białous	923	36	966	33	
34	Magistrat m. Dąbrowy	72	55	289	55	
39	W. Falkowski	3	61			
40	Z. Niemczynowicz	470	63	666	88	
41	L. Niedzwiecki	1		200		
42	N. Hryckiewicz			236	15	
44	A. Olchowik	111	12	281	11	
45	Urząd gminy Suchowola	62	21	835	55	
46	„Nasz Sklep"	73	76			
47	Star. Sok. T. Walicki	4.852	73	4.819	73	
48	Zakup materjałów na budowę mostów dróg Komunalnych	2.476	20	3.719	44	
49	E. Kałuski	2	77			
50	Urząd gminy Sidra	74	99	445	55	
51	D. Krzysztopik	20				
52	Salezjańska szkoła Rzemieslnicza w Warszawskie	111	11			
53	Pobory Urzędu Wydz. Pow. za I 1924 r.	948	81			
54	Starostwo Sokólskie	33	33	203	33	
56	Zaliczka na utrzymanie Szpitala	9.634	96	11.098	42	
61	Magistrat m. N. Dwór	25		181		
62	Zaliczka dla Gimnazjum	1.583	33	1.583	33	
64	„ na zakup towarów dla księgarni	3.924	60	4.311	78	
67	W. Muszyński	2	77	2	77	
68	B. Fiodorow	5	55	5	55	
68	Zaliczka na utrzymanie Schroniska	726	66	726	66	
71	Urząd gminy N. Dwór	55	55	445	55	
72	„ „ Korycin	55	55	835	55	
73	Magistrat m. Suchowola	55	55	211	55	
74	Urząd gminy Sokółka	55	55	757	55	
76	Mała Kasa	20.559	70	24.318	95	
78	Zakup drzewa dla Wydz. Pow.	55	55	55	55	
79	Bank Handlu i Przemysłu	13 888	88	13.888	88	
86	J. Jopek	533	33	533	33	
81	Komenda Policji państwowej			41	66	
82	Zaliczka na utrzymania dróg państwowych	898	88	1.098	88	
83	Dział Rolny	2.222	22	2.325		
84	Kuracja Chorych	200	99	542	64	
85	G. Zdnnek	973	93	1.964	44	
86	F. Pawłowski	66	66	66	66	
87	I. Sokolewski			55		
88	Urząd gminy Kuźnica			634	50	
89	„ „ Janów			624		
90	„ „ Sokolany			312		
91	Magistrat m Odelska			206		

№ str.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychód Zł.	Przychód gr.	Rozchód Zł.	Rozchód gr.	Uwagi
92	Urząd gminy Odelsk			546		
93	„ „ Czarnawieś			78		
94	„ „ Szudziałowo			624		
95	Remont lokalu Sądu			450		
96	Urząd gminy Zalesie			156		
97	Inżynier K. Sokołowski			222	22	
87	W W. Majcherski			191	50	
	Razem sum pazabudżetowych	124.921	76	154.105	93	
	Sumy Depozytowe					
57	Asekuracja zwierząt domowych	815	83	139	16	-
59	Fundusz na mikroskop	1.359	73	1.324	72	
61	Opieka Społeczna (fundusz prywatny)	17	43		70	
62	Urząd gminy Dąbrowa	31	05			
63	J. Bergman			19	25	
77	D. Tarasiewicz	22	90			
78	St. Jurczyk	22	90			
79	Br. Smogorzewski	294	44	16	66	
80	w Wyłudki gm. Korycin	83	33	83	33	
81	M. Baehr	117		117		
82	Chworościany i Dubnica Mała	32	29	32	29	
73	Juryzdyka mag. m. N. Dwór	21		21		
	Razem sum depozytowych	2.817	90	1.754	11	
	Razem sum pozabudżetowych	124.921	76	154.105	93	
	Razem sum budżetowych	179.106	77	151.066	96	
	Ogółem	306.846	43	306.927		
	Soldo na 1/I 1924 r.	504	73			
		307.351	16	306.927		

za Buchalter (—) *Łysskiewicz.*

Wykaz pogorzeli w pow. Sokólskim i sum odszkodowania otrzymanych z Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych za m-c czerwiec 1924 roku

L. p.	Imię i nazwisko	Miejscowość	Gmina	Przyczyna pożaru	Jaki budynek spłonął	Data pożaru	Data wysłania asygnacji do Kasy Skarbowej	Suma odszkodowania w złotych	
1.	Adolf Grasewicz	Bogusze	Sokólska	Od pioruna	Stodoła	28/VI	9 VII	774,18	
2.	Józefa Szydłowska	Dragle	Sokólska	Od pioruna	Dom i chlew	28/VI	21/VII	711,03	Z powodu spóźnionego wysłania protokułu.
3.	Józef Olizarowicz	Skroblaki	Odelska	Od podpal.	Stodoła	/VI	15/VII	217,80	
4.	Demjan Jacewicz	Harkowicze	Odelska	Od pioruna	Dom	25/V		269,50	
5.	Stanisław Witulski	Klimówka	Odelska	Od podpal.	Stodoła	/VI	1' VII	267,30	
6.	Józef Witulski	„ „	„ „	„ „	„ „	VI	11 VII	188,10	
7.	Józef Znajdo	„ „	„ „	„ „	„ „	VI	11 „	246,80	
8.	Aleksander Zwierżewicz	Słobódka	Szudziałowo	Od pieruna	Dom	VI	21/V.	301,35	

Razem: złotych 2976,06

Interpelacja.

Posła Hryckiewicza i kol. z Klubu Chrz. Narodowego do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie więzienia w Sokółce, woj Białostockiego.

W r. 1920 władze Min. Sprawiedliwości zlikwidowały więzienie w Sokółce, które tam istniało we własnym rządowym gmachu jeszcze z czasów rosyjskich, a w roku 1921 gmach więzienny przekazały Min. Rob. Publicznych. Rezultat był ten i na skutek interwencji władz prokuratorskich i sędziego śledczego, więzienie to jest w dalszym ciągu utrzymywane przez Wydział Powiatowy kosztem kilkunastu tysięcy złotych rocznie, co pada ogromnym ciężarem na niezamożny powiat.

Następujące względy przemawiają za koniecznością utrzymania nadal tego więzienia przez Min Sprawiedliwości.

1) Duża ilość aresztantów.
2) Kosztowne przesyłanie aresztantów do Białegostoku.
3) Parokrotne ich sprowadzanie na wyjazdowe sesje sądu Okręgowego do Sokółki.
4) Rząd i obecnie dużo łoży na zwroty za utrzymanie swych aresztantów w obecnem więzieniu.
5) Sprawy sądowe i śledcze ogromnie przedłużają się z powodu odsyłania aresztantów do Białegostoku i załatwianie czynności przewlekają.
6) Budynek w obecnym stanie, bez należytej opieki, rujnuje się.

Komunikując o powyższem, interpelanci wnoszą, by dawne więzienie rządowe zostało przywrócone w Sokółce, w ten sposób zostały zdjęte te niesłuszne ciężary z powiatu, zaś sprawy sądowe mogły być należycie i spieszniej załatwiane.

Warszawa, dn. 31. VII.—1924 r.

Interpelant:
(—) poseł HRYCKIEWICZ.

SEJM
RZECZYPOSP. POLSKIEJ
Okres I.

WNIOSEK

posła Hryckiewicza i kol. z Klubu Chrz. Narodowego w sprawie przyjścia z pomocą rządową ludności pow. sokólskiego i białostockiego, która ucierpiała od burzy i gradobicia w dn. 28/VI 1924 r.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm wzywa Rząd:
1) wydać polecenie miejscowym władzom zbadać natychmiast szczegółowo skutki i rozmiary zniszczenia
2) odroczyć terminy podatków i daniny majątkowej.
3) jeżeli możliwe—zmniejszyć ciężary podatkowe za rok bieżący,
4) przyjść ludności z pomocą kredytowa,
5) zaopatrzyć ludność w nasiona ozime i jare.

Warszawa, dnia 3 lipca 1924 r.

Wnioskedawca:
N. Hryckiewicz

Od Redakcji.

Dzięki uprzejmości W-go Nadleśniczego Sokólskiego Nadleśnictwa p. Michała Łozowskiego, Redakcja ma możnośc opublikować poniższe przepisy w ochronie i zachowanie lasów od pożarów.

Redakcja podaje do wiadomości ogółu te przepisy ze względu na ich wielką i nieprzemijającą wartość.

ODPIS.

I.

Wypis ze zbioru przepisów administracyjnych Królestwa Polskiego Wydział Skarbu Tom XIV Tytuł IX Annex do № 453.

POWIAT SOKÓLSKI.

Lustracja miasta Odelska w 1800 roku.

(*dalszy ciąg*).

B. Podatki w Gotowiznie Mieszkańców tuteyszych.

Mięszczanie powiadaią, Iż dotychczas gotowego podatku, iakoto:

1. Za fury z Włok 14: a zł. 41 g. 10 — 578. zł.
2. Czynszu z Włok 46: po zł. 20-10 — 950 „ 20 gr.
3, Placowego po 50 gr. z każdego Placu czy ten w Rynku czy w Ulicy leży — 171 —
4. Podatku od Całego Miasta — 188 —
5. Z Włoki iedney za Ich granicą położoney — 31 —
6. Z Gruntów ieszcze niepodzielonych y nierozmierzonych — 27 „ 27 „
7, Z Pięciu Włok w bywszey Wiosce Wyrzanach Im wydzielonych à zł. 20 gr. 20 — 103 „ 10 gr.
8. Z łąk w Kordon Moskiewski wpadłych ogólnie — 77 „ 19 gr.
9. Zydzi płacą osobliwie Placowego — 71 „ 29 gr.
10. Robinowszczyzny y naostatku — 82 „ 20 gr.
11. Arendy Propinacyiney — 2000 —

Sumna wszystkich Podatków Mieyskich — 4283 zł. 41 gr.
czyli 713 taler. 77 gr. ktore aktuajnie Dworowi płacą.

Podawszy wszystkie płacące się przez Nich Podatki oświadczaią, Iż na Podatki pod Numerami 1. 2. 3. 5. y 6. umieszczone nieżalą się, chociaż maią do tego niemałą Przyczynę, albowiem wtenczas gdy folwarczne Grunta do Miasta należały, tylko 796 zł. g. 24 podług porządkowey Ustawy Czynszu płacili, Co Starym Jnwentarzem dowodzą, iednak oswiadczaią, Iż tym Podwyższeniem kontentuią się, y na zawsze na owych przestaią.

(Dodatek do Gazety Sokólskiej) № 16.

Poradnik Gospodarczy

Z czego mamy się budować?

II.

W poprzednim artykule dowiedliśmy konieczności ochrony i jaknajwiększego oszczędzania przez samo społeczeństwo lasów, najpiękniejszego daru przyrody i dziedzictwa naszych praojców, tak haniebnie przez wojnę przetrzebionych i wyniszczonych. Zwróciliśmy również uwagę na brak kapitałów, potrzebnych nam na każdem polu gospodarczem. I dlatego zaleciliśmy, wzamian drogiej cegły wypalanej i łatwopalnego i nietrwałego drzewa, używać do budowy kamienia i gliny, które należycie zastosowane mogą całkowicie zastąpić tamte materjały. Zgodnie jednak z poprzednią zapowiedzią, nie będziemy zajmowali się tu temi materjałami zastępczemi, lecz przejdziemy do opisu tylko pustaków betonowych.

Pustak i jego zastosowanie w budownictwie.

Materjały do wyrobu pustaków.

Pustaki mogą być wyrabiane z betonu żwirowego lub betonu żużlowego (betonitu), jak również z tak zwanego betonu mieszanego z domieszką wapna.

Każdy z tych materjałów winien całkowicie odpowiadać wymaganiom, stawianym zwykle przy ich użyciu.

Ponieważ artykuł niniejszy przeznaczony jest w znacznej mierze dla czytelników nieobeznanych fachowo z budownictwem, podajemy w skróceniu opis materjałów, wchodzących w skład betonu, oraz sposób jego przygotowania.

BETON jest to sztuczny kamień, powstały ze stwardniałej mieszaniny cementu, piasku i żwiru lub tłuczeńca (szabru) w ściśle określonym stosunku. Na budowle o mniejszej wytrzymałości może być używany beton z domieszką wapna, co w niektórych wypadkach, szczególnie zaś przy wyrobie pustaków, albo dachówek cementowych, ma wielkie znaczenie, o czem we właściwem miejscu będzie mowa.

CEMENT do wyrobu pustaków może być używany tylko portlandzki, nie zleżały i nie zwilgotniały, odpowiadający tymczasowym przepisom Ministerstwa Robót Publicznych z r. 1920. Cement wszystkich cementowni tym przepisom całkowicie odpowiada.

PIASEK ma olbrzymi wpływ na moc i wytrzymałość betonu. Z najlepszego cementu przy użyciu złego piasku, można otrzymać najgorszy beton. Dobry piasek winien być ostroziarnisty i zupełnie czysty bez domieszki gliny, iłu, błota, torfu i t. p. Glina i ił szczególnie są szkodliwe dla wytrzymałości betonu Jeżeli tylko można go dostać, najlepszy jest piasek rzeczny, ponieważ wymyty przez wodę jest wolny od szkodliwych domieszek. W innym wypadku należy piasek wymyć w specjalnych płuczkach, w niewielkich zaś ilościach, poprostu w zwykłych korytach. Ażeby rozpoznać nawet nieznaczną domieszkę gliny lub innych części szkodliwych, należy wziąć białą butelkę, o równych cylindrycznych ścianach i równem dnie, nasypać do połowy piasku, nalać wody i, obracając butelkę, mocno zamieszać i skłócić mieszaninę, poczem spokojnie ją postawić. Piasek natychmiast osiądzie na dnie, a glina pozostanie zawieszoną w wodzie, czyniąc ją mętną. Jeżeli piasek nie zawiera domieszek, to woda będzie przezroczysta. Po pewnym czasie osiądzie również i glina, co łatwo poznać po czystej wodzie. Chcąc określić procentowo ilość domieszek, należy poprostu odmierzyć milimetrową linijką wysokość piasku i gliny, każde oddzielnie, zwykłe zaś arytmetyczne obliczenie wykaże nam procentową zawartość gliny lub iłu w stosunku do piasku. Tylko w najgorszych wypadkach, do robót niezbyt odpowiedzialnych, można użyć piasku z nieznaczną domieszką gliny.

Na trwałość i moc wyrobów betonowych wpływa nietylko czystość ale i grubość ziarn piasku. Rozróżniamy w tym względzie piasek trojakiego gatunku:

a) drobny o grubości ziarn do ½ mm.
b) średni „ „ ½ do 2 mm.
c) gruby „ „ 2 do 5 mm.

Jeżeli mówimy o wpływie grubości piasku na moc betonu, to zaznaczyć należy, że przy tej samej ilości cementu, im grubszy piasek, tym mocniejszy jest beton. W praktyce najlepsze wyniki daje piasek średni i gruby, przyczem można te gatunki od siebie nie oddzielać Co się zaś tyczy drobnego piasku, to drobniejszego niż półmilimetra średnicy należy wogóle unikać, a już stanowczo niedopuszczalne jest użycie piasku zbliżonego do mąki lub pyłu, gdyż wymaga on użycia dużych ilości drogiego cementu bez gwarancji otrzymania dobrego wyniku. Wogóle można twierdzić, że oprócz dobrego cementu i należytego wykonania, moc betonu zależy od dobroci piasku. Dlatego też trzeba zwracać szczególną uwagę, ażeby piasek był możliwie czysty i gruboziarnisty.

ŻWIR. Żwirem nazywa się bardzo gruby piasek o średnicy ziarna od 5 mm. do 25—30 mm. Żwir również musi być czysty, wolny od gliny, iłu, kurzu i błota. Żwir łatwiej oczyścić niż piasek, często wystarczy tylko należyte przesianie przez odpowiednie rafy. Samo się przez się rozumie, iż zarówno żwir jak i piasek muszą być twarde i nie kruszące się ze skał możliwie najtwardszych.

TŁUCZENIEC (szaber) jest to kamień lub cegła tłuczone Do wyrobów, o które nam chodzi, najodpowiedniejszym jest tłuczeniec o grubości ziarn około 25 mm. Tłuczeniec musi być również czysty i dokładnie oddzielony od pyłu, który zwykle powstaje przy tłuczeniu kamieni lub cegły.

Należy tu zwrócić uwagę na bardzo wadliwy zwyczaj, niestety u nas rozpowszechniony, używania piasku i żwiru, jak one się w przyrodzie znajdują, bez przesiewania. Moc betonu i oszczędność na cemencie wymagają ściśle określonego stosunku ilościowego pomiędzy cementem piaskiem i żwirem, co możliwe jest tylko przy dokładnem odmierzeniu osobno każdego z tych

materjałów. Piasek więc i żwir muszą być bezwarunkowo od siebie oddzielone za pomocą przesiewania przez odpowiednie rafy o oczkach wielkości 5 mm. dla piasku i o oczkach wielkości 30 mm. dla żwiru.

Do BETONU ŻUŻLOWEGO (t. zw. betonitu) zamiast żwiru lub tłuczeńca używa się żużlu, otrzymywanego z pieców hutniczych lub parowozowych jako pozostałość przy spalaniu węgla kamiennego. Szczególnie dobry jest żużel kowalski. Żużel również musi być czysty i dokładnie oddzielony od popiołu, co łatwo jest osiągnąć za pomocą przesiewania. Zbyt gruby żużel musi być rozdrobniony, by przechodził przez rafę o oczkach wielkości 25 — 30 mm. Często żużel zawiera w sobie siarkę, którą przed użyciem żużla należy najdokładniej usunąć za pomocą spłukiwania wodą.

Wyrób betonu.

Ponieważ beton jest mieszaniną zaprawy cementowej, odgrywającej rolę jakby kitu czy kleju, z tak zwanym KRUSZYWEM, (żwir, tłuczeniec, żużel i t. p.), przeto przystępując do wyrobu betonu, przygotowuje się najpierw zaprawę, a dopiero później dodaje się do niej odpowiednią ilość kruszywa. Odbywa się to w sposób następujący: na równo i szczelnie ułożonych deskach odmierza się potrzebną ilość piasku i rozgarnia ją w cieńką warstwę; na piasek sypie się odmierzony cement i miesza się na sucho, dopóki się nie otrzyma masy o jednolitej barwie, poczem dodaje się potrzebną ilość wody przy bezustannem powolnem mieszaniu. Gdy już mamy taką zaprawę, znowu ją rozsuwamy i sypiemy na nią odmierzone i dobrze zmoczone kruszywo (żwir, tłuczeniec, lub żużel), poczem ponownie dokładnie mieszamy, by masa była zupełnie jednolita. Przy większych robotach betonowych lepiej jest używać specjalnych mieszadeł t. zw. betoniarek.

Nieco inaczej się przygotowuje beton mieszany, czyli wapienno-cementowy. Odmierzone ciasto wapienne rozrabia się wodą na mleko; obok niego zaś przygotowuje się, jak wyżej, mieszanina piasku i cementu, którą wrzuca się łopatami do mleka wapiennego przy ciągłem przerabianiu dopóki się nie otrzyma jednolitej zaprawy. Do zaprawy dodają kruszywa w taki sam sposób jak przy zwykłym betonie.

Przygotowanie betonu musi się odbywać szybko i dokładnie, od tego bowiem zależy jego moc i dobroć. Wogóle należy się trzymać zasady, ażeby przygotowanie betonu i jego całkowite zużycie odbywały się nie dłużej niż w ciągu pół godziny, zdarza się bowiem, że cement już po kwadransie zaczyna ścinać—twardnieć, beton zaś od tej chwili używany ogromnie traci na swej wartości i mocy. Często się słyszy narzekania na cement, mówi się, naprz. o nieprzydatności dachówek wyrabianych z cementu. Trzeba z całą stanowczością stwierdzić, że wyroby z betonu, należycie przygotowanego i z odpowiednich materjałów' są o wiele trwalsze od wszystkich wyrobów wypalanych z gliny, parówno cegły jak i dachówki glinianej. Nie można zrzecież winić ani cementu, ani też wyrobów betonowych, jeżeli do przygotowania betonu użyto złych materjałów, albo, jak się to często zdarza, robotnik dla rzekomo szybszej roboty namieszał sobie zrana odrazu tyle betonu, żeby mu starczyło go do obiadu! Oczywiście, z takiego materjału, już stężałego, dachówki czy też inne wyroby będą pękały, poprostu się rozłaziły. Gdyby ten robotnik oddzielił te wyroby, które wykonał w ciągu pierwszej półgodziny, toby się przekonał, że te właśnie nie pękają przy zachowaniu, oczywiście wszystkich innych niezbędnych warunków.

Skład betonu.

Jak wyżej zaznaczyliśmy, beton jest to sztuczny kamień, złożony z zaprawy cementowej, czasem z domieszką wapna i kruszywa. Musimy teraz określić wzajemny stosunek składników. Zdarza się nieraz, że skład betonu bywa określany przez wskazanie tylko ilości cementu w stosunku do pozostałych składników, t. j. do piasku i kruszywa razem wziętych. Takie określanie nic nam nie mówi, ponieważ nie wiemy, ile w tem jest piasku a ile kruszywa. Przyjęto powszechnie najpierw oznaczać ilość cementu, potem piasku i wreszcie kruszywa. Jeżeli jest użyte i wapno, to się go wymienia pomiędzy cementem a piaskiem. Więc naprz. 1 : 3 : 6 oznacza, że w danym wypadku wzięto 1 część objętościową cementu, 3 części piasku i 6 części kruszywa. Gdyby w tem było jeszcze 1/2 części wapna, to byśmy tak wyrazili: 1: 1/2 : 3 : 6.

Moc betonu najbardziej zależy od „tłustości" zaprawy, bo ilość kruszywa praktycznie jest już zgóry określoną w stosunku do piasku. Na jedną część piasku zwykle się bierze 2 części żwiru albo 1 1/2 części tłuczeńca lub żużla. Dlatego przystępując do przygotowania betonu dla ściśle określonego celu, oznaczamy najpierw „tłustość" zaprawy, t. j. ile piasku dodajemy na 1 część cementu, a więc powiedzmy: 1 : 2, 1 : 3 1 : 4 i t. d. zależnie od obciążenia, jakiemu beton ma podlegać, ilość zaś kruszywa sama nam wtedy wypadnie, podług wyżej wskazanej zasady. Poniższa tabelka podaje szereg najodpowiedniejszych dla wyrobu pustaków proporcji składników betonu:

	Cementu	Wapna	Piasku	Żwiru	Tłuczeńca lub żużla
1	1	1/2	3	5	4
2	1	1/2	4	6	5
3	1	1	5	8	7
4	1	1/2	5	8	7
5	1	1	6	9	8
6	1	1/2	6	9	8
7	1	1	7	11	9
8	1	2	8	12	10
9	1	1 1/2	8	12	10
10	1	2	9	13	11

Najłatwiej jest dobrać sobie odpowiedni skład, zależnie od przeznaczenia pustaków, w granicach pozycji 1 i 6, z których pozycje 3, 4 i 5 szczególnie się nadają nawet do 3 piętrowych budowli, stosując je w odpowiednich kombinacjach. Beton według pozycji 5 obliczony jest przez niemieckiego uczonego Dyckerhoff'a i szczególnie stosowany do wyrobu pustaków w Niemczech i Ameryce. Beton ten, wypróbowany przez inż. Krzyształowicza w Rosji i szeroko tam zastosowany, dał znakomite wyniki. Beton o proporcji 8 również jest polecany przez inż. Krzyształowicza, który na tem polu dużo pracował.

W powyższej tabelce odstąpiono nieco od zasady dwukrotnej ilości żwiru lub półtorakrotnej tłuczeńca i żużla na 1 część piasku z tego powodu, że tabelka ta przeznaczona jest specjalnie do wyboru pustaków, zwłaszcza o cienkich ściankach, utrudniających należyte otoczenie zaprawą kruszywa.

W powyższej tabelce wszystkie rodzaje betonu zawierają domieszkę wapna. Na użycie wapna w betonie przy wyrobie pustaków zwracamy szczególną uwagę. Wapna nie używa się do betonu tam, gdzie jest wymagana wielka wytrzymałość, naprz. na mosty, chociaż i tu oświadczenie wykazuje, że dodanie 6% wapna, licząc w stosunku do cementu, zwiększa moc betonu. Pustaki jednak w zwykłem zastosowaniu bywają tak nieznacznie obciążane, że w zupełności dopuszczają większy dodatek wapna. Wapno natomiast w betonie ma inne dodatnie znaczenie. Beton wapienno-cementowy ma mniejszy współczynnik ciepła t j. jakgdyby cieplejszy od zwykłego betonu. Pustaki z takiego betonu są mniej kruche, plastyczniejsze. Wszystkie wyroby cementowe dla swego stwardnienia wymagają dokładnego zwilżania przez dłuższy czas, inaczej pękają kruszą się, tembardziej, że często bywają wystawione na działanie słońca jeszcze podczas roboty i zbyt szybko wysychają. Właśnie beton wapienno-cementowy jest mniej na to wysychanie wrażliwy, co jest ważne także, gdy jest już w ścianie. Pustaki nieraz bywają używane do budowli po 2—3 tygodniach, kiedy się je już nie polewa. Wówczas wapno ułatwia dalsze zwilżanie pustaków, gdyż, jak wiadomo, twardniejąc, wydziela wodę, którą wchłania cement. Betony cementowe o zaprawie chudszej niż 1 : 5 są bardzo słabe, natomiast betony wapienno-cementowe zaczynając od tego stosunku i nawet chudsze znacznie przewyższają mocą zwykłe betony cementowe. Trzeba wreszcie dodać, że beton wapienno-cementowy jest nieco tańszy, co również jest nie do pogardzenia. Wogóle przy wyrobach cementowych wapno powinno być stosowane jaknajczęściej, chyba że jakieś specjalne wymagania lub warunki techniczne na to nie pozwalają.

Na zakończenie nadmienić wypada, że beton do wyrobu pustaków winien być przygotowywany przy użyciu stosunkowo niewielkiej ilości wody, w przeciwnym bowiem razie pustaki z trudnością dają się ubijać, a przy rozbieraniu formy często pękają. Pewne doświadczenie i wprawa w tym względzie będą najlepszym wskaźnikiem, gdyż ilość wody zależną jest od wilgotności materjałów, użytych do betonu, i dlatego w ścisłym przepisie na miarę nie da się określić. Dodać też należy, że beton tym jest mocniejszy, im jest mocniej ubity.

N. H. Hryckiewicz

poseł na Sejm.

Śnieć w pszenicy.

(TILLETIA CARIES)

Śnieć jest jedną z najbardziej rozpowszechnionych chorób pszenicy.

Występuje ona na kłosach, gdzie zamiast zdrowych ziarn, tworzą się ziarna, wypełnione czarnym proszkiem o nieprzyjemnym zapachu śledzi.

Proszek ten — to zarodniki, czyli jakby nasionka grzybka śnieciowego.

Kłosy pszenicy, zarażone śniecią, mają plewki rozsunięte, przy dojrzewaniu sterczą do góry, gdy tymczasem kłosy zdrowe pochylają się pod ciężarem ziarna.

Podczas młócenia chore ziarna są rozgniatane, a proszek, zawarty w nich, rozsypuje się i przylega do ziarn zdrowych. Zdrowe ziarno, zanieczyszczone śniecią, jeżeli tej ostatniej jest dużo, nabiera również zapachu śledzi. Z ziarna, silnie zarażonego śniecią, mąka jest niesmaczna i niezdrowa. Pszenica zaraża się śniecią podczas siewu. Wysiewając zaśniecone ziarno, siejemy z nim zarodniki grzybka śnieciowego, które kiełkują równocześnie z nasionami pszenicy. Rozwijający się z zarodników grzybek toczy wschody pszenicy.

Zarażona pszenica wydaje się zdrowa, jednak przez szkła powiększające (mikroskop) widać w jej łodyżkach (źdźbłach) cieniutkie niteczki grzybka. Podczas kłoszenia się grzybek ten wytwarza w ziarnach zarodniki o zapachu śledziowym.

Jak walczyć ze śniecią w pszenicy.

Ażeby wytępić śnieć, trzeba zabić zarodniki (ciemny proszek), znajdujące się na powierzchni wysiewanego ziarna. W tym celu należy ziarno przed siewem wymoczyć, czyli odkazić (bejcować) w odpowiednich płynach. Do odkażania zaśniecone pszenicy najlepiej nadają się siarczan miedzi (siny kamień, koperwas) i formalina.

I. ODKAŻANIE PSZENICY SIARCZANEM MIEDZI.

Dla odkażania pszenicy rozpuszczamy siarczan miedzi w wodzie w drewnianej kadzi (naczynia metalowe psują się od siarczanu miedzi). W tym celu odważną ilość siarczanu miedzi zawiązujemy do płóciennego woreczka i zanurzamy go w wodzie na dobę przed odkażaniem pszenicy. Nie należy worka kłaść na dno, lecz zawiesić nieco wyżej, gdyż na dnie siarczan miedziowy rozpuszcza się bardzo powoli. Przez noc siarczan miedzi rozpuści się a w woreczku pozostaną tylko zanieczyszczenia. W tak przygotowanym płynie moczymy ziarno według jednego z następujących sposobów.

Sposób pierwszy: na 100 litrów (kwart) wody bierzemy pół kilograma (1¼ funta) siarczanu miedzi. Ilość ta wystarczy na 2 centnary metr. (2 korce) pszenicy. Sypiemy tyle ziarna, aby pozostawała nad niem warstwa płynu na szerokość dłoni Pływające na powierzchni puste ziarna, grudki śnieci zdejmujemy za pomocą sita Po upływie 10 godzin płyn zlewamy, ziarno wysuszamy i wysiewamy. Ponieważ siarczan miedzi trochę obniża kiełkowanie ziarna, dobrze jest przeto po wymoczeniu polać ziarno mlekiem wapiennem i przeszuflować. Mleko wapienne przygotować należy przez rozprowadzenie w 100 litrach wody 1 kilograma (dwa i pół funta) wapna niegaszonego.

Sposób drugi: W 100 litrach (kwartach) wody rozpuszczamy 1 kilogram (dwa i pół funta) siarczanu miedzi. Do płynu tego na 5 minut zanurzamy ziarno w koszykach wysłanych płótnem i przecieramy rękami. Po wyjęciu koszyka i scedzeniu płynu wysypujemy ziarno i podsuszamy. Odkażonego w ten sposób ziarna polewać mlekiem wapiennem już nie trzeba. wymoczone w siarczanie miedzi ziarno jest trujące i na pokarm dla ludzi i zwierząt używać go nie można.

II. ODKAŻANIE PSZENICY FORMALINĄ.

Formalina jest to płyn przezroczysty o ostrym zapachu, gryzącym oczy. Dla odkażania pszenicy do 100 litrów (kwart) wody wlewamy ćwierć litra (ćwierć kwarty) formaliny. Po wymieszaniu wysypujemy ziarno w takiej ilości, aby pozostawała nad niem warstwa płynu na szerokość dłoni. Pływające na powierzchni puste ziarna i grudki śnieci zdejmujemy za pomocą sita. Następnie, po upływie 15 minut płyn zlewamy, ziarno wy-

suszamy, rozściełając je cienką warstwą. Wymoczone w formalinie ziarno nie jest szkodliwe dla zdrowia. Siarczan miedzi i formalinę nabyć możnaw składzie pateczznym lub w aptece.

III. PRZEPŁUKIWANIE ZIARNA WODĄ ZWYCZAJNĄ.

Przepłukiwanie wodą też zmniejsza ilość śnieci Wsypujemy ziarno do wody, której winno być na objętość 4 razy tyle co ziarna i starannie mieszamy. Następnie, zlewamy wodę wraz z pływającemi po jej powierzchni grudkami śnieci i pustemi ziarnami. Później nalewamy znowu świeżej wody i po wymieszaniu zlewamy, Przy silnem zaśnieceniu ziarna czynność tę powtarzać należy 4 do 6 razy. Sposób ten nie jest tak pewny, jak odkażenie pszenicy za pomocą siarczanu miedzi lub formaliny, i dlatego tylko w razie braku tych środków stosować go należy.

Również należy pamiętać, że odkażone czy też przepłukiwane ziarno winno być wysiane tegoż samego lub co najdalej następnego dnia.

Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławch

Pokaz Pszczelarsko-Ogrodniczy urządzony staraniem sekcji Pszczelarsko-Ogrodniczej i Koła Gospodyń Wiejskich przy Grodzieńskiem Towarzystwie Rolniczem.

DO WSZYSTKICH MIŁOŚNIKÓW POSTĘPU I ROZWOJU PSZCZELARSTWA I OGRODNICTWA JAK I PRZEMYSŁU LUDOWEGO W POWIECIE GRODZIENSKIM.

W dniu 19-go września r.b. otwartą zostaje w Grodnie Wystawa Ogrodniczo-pszczelarska i przemysłu ludowego naszego powiatu, która trwać będzie do 23 września włącznie. W ostatnim dniu wystawy odbędzie się jarmark na wystawione eksponaty.

Komitet Wystawy zwraca się więc do tych wszystkich, którzy rozumieją potrzebę rozwoju tej gałęzi produkcji, do wzięcia udziału w Wystawie, jak również zachęcanie ludności wiejskiej, aby ręczne czy warsztatowe swe wyroby „przemysłu ludowego" jaknajliczniej wystawiła.

Termin do składania deklaracji na mające być przysłane na wystawę eksponaty, oznacza się do dnia 1-go września i winne być skierowane do Sekretarjatu Towarzystwa Rolniczego, Grodno, ul. Orzeszkowej № 20. Same zaś „eksponaty" mają być dostarczone w dniu 16 i 17 września najpóźniej, tak aby już w dniu otwarcia Wystawy przeszły przez ekspertyzę biegłych Sędziów, a okazom czy grupom zasługującym na odznaczenie, przyznano stosowne dyplomy i Listy Pochwalne oraz odznaczenia.

Kończymy naszą odezwę z pełną wiarą, że Sz P. wysiłki Komitetu szczerze poprze swoim wpływem, tak ród Sz. Duchowieństwa, małej, średniej i większej własności ziemskiej, Władz Gminnych, jak i jednostek zajmujących się sadownictwem i pszczelarstwem z zamiłowania.

Pokaz będzie obejmować działy:

Nasienny,
Warzywnictwa, owocarstwa i przetworów,
Szkółek drzew owocowych i krzewów,
Kwiaciarstwa, Naukowo-poglądowego i odczytowego,
Przemysłu ludowego (tkactwa, wyroby drewniane i t.d.)
Atrakcji,
Pszczelarski,
Ceramiczny.

Na każdy dział przeznaczona została przez Komitet pewna ilość dyplomów na medale oraz listów pochwalnych i podziękowań.

Z poważaniem

Prezes Komitetu: F. KUNC.
Komitet: Sekretarz: K. RAMLO.
Instruktor T-wa Roln. w Grodnie: E. ATANAZOWICZ.

PRZEPISY

dla pragnących przyjąć udział w Pokazie.

1. Dostawa przedmiotów na pokaz i przewóz ich powrotny, oraz ustawienie na miejscu-uskuteczniają się kosztem wysłańców.
2. Przedmioty wystawione układać należy podług konkursów. Miejsce dla każdego wystawcy wyznacza się według porządku składanych deklaracji.
3. Wszelkie reklamacje i protesty przeciwko wyrokowi Sędziów, uwzględnione nie będą.
4. Ustawienie przedmiotów musi być ukończone w przeddzień otwarcia pokazu.

Oświadczając, że program pokazu jest mi dobrze znany, obowiązuję się przedmioty niniejszym wykazem objęte, w czasie właściwym na pokaz dostarczyć i nie później niż w ciągu jednego dnia po ukończeniu pokazu odebrać.

Miejsce
dn. .... 1924 r.
Podpis wystawcy i adres:

Adres Komitetu Pokazu:
Grodno, ul. Orzeszkowej Nr. 20.
lokal Towarzystwa Rolniczego.

DEKLARACJA.

Niniejszy wykaz winien być przysłany najpóźniej na 1 września m.b. w celu umieszczenia szczegółów w katalogu.

Wykaz szczegółowy.

przedmiotów dostarczyć się mających, przez podpisanego, na pokaz, trwać mający od dnia 19 września do dnia 23 września 1924 roku włącznie.

L. p.	Ilość sztuk.	Wyszczególnienie przedmiotów	Przestrzeń w mtr 2,			Uwagi.
			Na gruncie	w budynkach.	Na stołach	

Przepisy o ochronie i zachowaniu lasów od pożarów.

Art. 1.

Dla ochrony lasów od pożarów, nikomu w miesiącach letnich nie wolno:

a) palić w lasach papierosów i tytuniu w fajkach otwartych b) rozniecać ognia w lasach, lub w odległości od lasów 300 kroków nie wynoszącej, a nawet w odległości większej, rozniecane ognie nie wolno opuszczać bez zupełnego ugaszenia; c) chodzić lub jeździć po lasach z pochodniami lub kagańcami; d) łowić ryby lub raki przy drzazgach. na wodach wśród lasów, w odległości od lasów 100 kroków nie przenoszącej; e) nie wolno pasterzom i pracującym w lasach od 1-go kwietnia do ostatniege września, nosić przy sobie żadnych narzędzi do rozniecania ognia służących; f) w czasie od 1 marca do 1 listopada, nie wolno strzelać w lesie nabojami, pakułami lub papierem, przybitym, lecz do tego wełna albo szerść ma być użyta; g) nie wolno wypalać popiołów i węgla, jak tylko w miejscach przez władze leśne na ten cel wskazanych, a wypalający nie powinien oddalać się od kotlin lub ogniska dalej nad 100 kroków; h) nie wolno w lesie lub w blzkości lasu, rozniecać ognia, dla wypalania chrustu, mchu i trawy, przy karczunku, bez zezwolenia nadleśniczego, który wyznaczy gajowego dla przestrzegania ostrożności z ogniem.

To wszystko wzbronione jest pod karą w kodeksie karnym oznaczoną (art. 236 i 238 Kod. Kar.)

O obowiązkach ratunku w czasie pożaru.

Art. 2.

Ktokolwiek dostrzeże ogień w lesie, powinien natychmiast donieść o tem do najbliższego miasta, wsi, folwarku lub osady z żądaniem ratunku.

Władze miejscowe po dostrzeżeniu pożaru w lesie lub po otrzymaniu o nim wiadomości, obowiązane są mieszkańców wezwać na ratunek. Na takowe wezwanie mieszkańcy natychmiast powinni przybyć na ratunek, zaopatrzywszy się w rydle, motyki lub siekiery. Mieszkańcy odleglejszych miasteczek, wsi, folwarków lub osad również pod żadnym pozorem nie mogą wymawiać się od udzielenia pomocy do gaszenia pożaru w lasach, jeżeli o to przez władze wezwani zostaną a to pod karą w kodeksie karnym przepisaną (art. 236).

Art. 3.

Wszyscy przybywający do gaszenia pożaru w lesie rządowym, powinni zastosować się w zupełności do zarządzeń kierujących gaszeniem ognia, urzędników i funkcjonarjuszów leśnych, nie mają prawa się samowolnie oddalać się od ognia, pod karą za odmówienie pomocy przewidzianą.

Art. 4.

Kto pierwszy do gaszenia pożaru w lesie rządowym wybuchłego przybędzie, przedstawiony być ma do nagrody pieniężnej.

Art. 5.

Corocznie **ogłoszone być mają** mieszkańcom **trzykrotnie** w miesiącu kwietniu **za pośrednictwem wójtów gmin** i burmistrzów miast, przepisy obchodzenia się z ogniem w art. 1 wymienione, tudzież obowiązki mieszkańców okolicznych do ratunku, w art. 2 wyszczególnione, z przytoczeniem kar w kodeksie karna sprawców pożaru i odmawiających pomocy do ratunku, przewidzianych (art. 236, 238 i 239) niemniej, nanagrody za pośpiech w ratunku art. 4 zapewnione.

Obowiązki służby leśnej.

Art. 6.

Służba leśna miejscowa powina strzec lasu od pożarów przez częste objazdy i pilny dozór mianowicie miejsc przez ludzi uczęszczanych, stosownie do obowiązujących instrukcji.

Rowne oświadczenie, względem Podatku przez całą Communitas (ogół) pod № 4 umieszczonego zkładaią.

Podatek pod Nr. 7 umieszczony zkłada całe Obywatelstwo, przyrzekaiąc y nadal płacić, oświadczaią jednak Obywatele, iż pomiędzy temi Gruntami 1/2 Włoki znayduie się, którą sługa z Amtu na karcie... zapisany użytkuie, pomimo tego jednak, cały Czynsz Dzierzawca od nich odbierał ktorego też y płacili.

Z Łąki pod Nrem 8 umieszczoney, płacą wprawdzie do Amtu namienioną Summę, którą Im jednak Przeswiętna Kamera rocznie w gotowiznie bonifikuie.

Względem Placowego ad Nr. 9 nic niewzmiankuią, lecz Zydzi Podatku Rabinowszczyzna zwanego pod Nrem 10 zapisanego na Dal, płacić wzbraniaią się, ponieważ, podług teraznieyszego Urządzenia, teraz już znaczne płacą Podatki.

Co się tycze naostatku, Podatku ad Nr. 11 z Propinacyi płaconego, mniema y utrzymuie całe Obywatelstwo, iż ten Podatek przeciw wszelkim prawom przez Dwor od Nich wybierany będzie, albowiem podług Ich starych y nowych Przywilejow Dochod ten początkowo do Miasta należał, ale nadto po Przywłaszczeniu sobie z Strony Dworu tego Prawa, ogólnie inclusive Podatku Czopowego 300 zł. do Dworu płacono. Celem dowiedzenia tego proszą o Przyjęcie Starego Inwentarza, który też pod Nr. 10 iest przyłączony.

Gdy Obywatele wszystko to co się tu zapisało opowiedzieli, y Remonstracyą dawnieyszego tu Rządu oraz Perceptę okazali proszą o Zapisanie.

Iż w Powszechności, wszyscy Obywatele zgodnie y iednym głosem dopraszaią się, aby tuteyszemu Mieyscu Własna Qualitas (charakter) Miasta zostawiona była, albowiem niesą chęci Praw swych Mieyskich y Wolności Im służących zrzeczenia się, a specialiter (wszczególności) dopraszaią się.

1. aby Im według Osnowy Przywilejów

W razie znalezienia w lesie ognia służba leśna powinna go zaraz ugasić. Gdyby ogień był tak wielki, że dostrzegający nie mógłby go ugasić, powinien natychmiast udać się do najbliższej wsi i żądać pomocy, niemniej zawiadomić innych poblizkich gajowych i urzędników leśnych, którzy z obowiązków służby jaknajśpieszniej na miejsce pożaru udać się powinni i środki do ratunku stosownie przedsiębrać.

(dalszy ciąg nastąpi).

Do kobiet.

— Chwila obecna swoją doniosłością poruszyła już niemal wszystkie warstwy społeczeństwa, pobudzając je do refleksji i czynów wychodzących często poza zakres normalnego działania.

Kataklizm dziejowy, wyrównał już wszelką kastowość, która ongiś, przez złe zrozumienie rzeczy, była zaporą przy wspólnej pracy około wskrzeszenia i odbudowy wspólnej nam matki-Ojczyzny.

— Straszna, okropna hydra wojny pochłonęła i pożarła miljony ofiar, w gruzy i zgliszcza zamieniła wiekopomne dzieła sztuki najpotężniejszych umysłów. Jeden przeogromny, wszechwładny i ponad wszystko dominujący ból zawładnął nad całym światem, a nad naszą skrwawioną, łzami zalaną ziemią polską—wciąż odbija się on jeszcze tysiącznem echem.

— A jednak—błysnął już dla nas, ten tak długo upragniony, w snach wymarzony świt. Nowy dzień, nowe słońce rozpala nam krew w żyłach—pali źrenice—Polska żyje!—.... i popłynęły łzy ciche—łzy przeogromnego szczęścia—jedyne łzy, które mają w sobie barwę piękna.—Polska żyje!

Ożyła krwią i ofiarami naszych bohaterów i tych co polegli — i tych, co po dziś dzień walczą jeszcze niezmordowanie; czy to w szeregach, czy przy warsztacie zawodowym, czy też przy biurku urzędnika, w krwawym pocie czoła.

— Polska żyje—ale wewnątrz .Jej organizmu toczą się jeszcze walki.—Wiele zgubnych pierwiastków bierze górę nad dobremi. Tworzy się chaos, gorączka, gdzie najlepsze porywy zatracają swój charakter i podkopują zdrowotność organizmu.

Ażeby go uzdrowić—wiele, bardzo wiele wytężyć musimy naszych sił w każdym kierunku.

— Wytyczność działania i pracy zależną jest od zawodu i indywidualności każdego osobnika. Kwestja ta jednak jest zbyt zawiłą i obszerną; ażeby ją omówić można w jednym, a nawet w kilku i kilkunastu artykułach. W tym wypadku poruszę tylko kwestję kobiecą, gdyż jako kobiecie, jest mi ona najbardziej blizką i najdostępniejszą—zresztą, mężowie, ojcowie i bracia nasi jako wojownicy uczynili co do nich należało i dalej kontynuują swoje działania, chodzi mi więc o to, ażebyśmy my, kobiety nie zostały w tyle i po-

---

złożonych, na Nowo Dziedzictwo y Własność Ich Gruntow w Illości teraz przez całą Communitas lub przez pojedyncze Osoby posiadanych, pod któremi y $4^1/_4$ Włoki przez Officyalistę Amtu posiadane rozumieią się, jednak te zasłusznym Czynszem, zabezpieczone była.

2. aby Im Prawo Własności do Karczem. 4. przez Dwor sobie przywłaszczono, y bywszy Dom Szkolny, iakoż,
3. aby Im. Dochody z Propinacyi zapewnione były; niemniey;
4. aby od pełnienia wszelkich Powinnosci uwolnieni byli, przyczym iednak deklaruią Iż 20 dni Zaciągu dla całego Communitatis, dotychczas pełnione, y nadal ku Pozytkowi Miasta pełnić obowiązuią się.
5. Proszą o Potwierdzenie, Targow dotychczas exystuiących, y o Wydanie Im Prawa do Utrzymywania więcey Jarmarkow.
6. Podatek Targowego wprowadzić się mogący Miastu nadać y przyznać,
7. Trzech Possessorow Szlacheckich, tu Grunta maiących, do przykładania się, na mieyskie Potrzeby, ponieważ dotąd w Niczym nieprzykładali się, zobowiązać.
8. Podatek Communitatis dotąd exystujący y
9. Placowe nadal do Kassy Mieyskiey dla zapomożenia Miasta przeznaczyć oraz
10. Wprowadzenie Handlu Zydom pozwolić, a oni Im chętnie Placow za słuszną Zapłatą ustąpić chcą
11. Proponuią Obywatele, aby zabrane Im teraznieysze Grunta folwarczne, napowrót na Dziedzietwo wydzielone były, przyczym obowiązuią się, teraznieysze Dochody z Gruntów folwarcznych, iako na zawsze ustanowiony Czynsz płacić, a wtenczas y Budynki folwarczne niepotrzebować się mogące po otaxowaniu za słuszną Cenę odkupić y Materyały na Zabudowanie się złych Budynków obrócić. (dokończenie nastąpi).

szły za ich przykładem, dając wyraz naszego człowieczeństwa i przynależności narodowej.

— A więc idźmy—idźmy śmiało za naszemi bohaterami, ale nie w szeregi wojeune, z obciętemi, rozczochranemi włosami, w obcisłych spodeńkach, z dymiącą bronią, w krwawe odłomy walki i pobojowiska.

Nie!—nam nie wolno brać w swe przerażone oczy te okropne obrazy mordu, które potem dziedziczy młode pokolenie.

— Nie wolno nam bezkarnie trwonić rozrzutnie tych skarbów wstydliwości i niewinności, bo one są w nas treścią i całym szkieletem duchowym.

Nie wolno nam gwałcić praw boskich i ludzkich—praw odwiecznej natury.

— Ale wolno nam rozwijać przyrodzone nasze zdolności i czynić z nich prawdziwe skarby, ku uszczęśliwieniu siebie i drugich.

— Taki ogrom pracy, tyle działań czeka nas na każdym polu, w tej zmartwychwstałej Ojczyźnie, że gdziekolwiek się zwrócimy, wszędzie znajdziemy sposobność do bohaterskich niemal czynów.

Wszędzie znajdzie się ta skromna cegiełka, którą tylko podnieść należy i dorzucić do tej budowli, zwanej Ojczyzną.

— Lecz nie zrażajmy się zbyt prędko i nie lękajmy się, że jesteśmy może słabe i niekompetentne w niektórym zawodzie lub pracy. Zapał i wola—oto bodźce i nauczyciele w każdym przedsięwzięciu.

— Stańmy więc w te szeregi, do których nas nie konieczność, ale godność osobista popycha, dając w tem wyraz dobrze pojętej przez nas emancypacji, człowieczeństwa i tego, tak subtelnego intelektu, którym nas tak hojnie wyposażyła natura.

— Sięgnijmy więc po te nieocenione skarby, jakie w nas dotąd drzemały i uczyńmy z nich prawdziwy klejnot, któryby jeszcze w jedną więcej chwałę płeć naszą przyozdobił.

— Chwila obecna raz na zawsze powinna wymazać z naszych szeregów tę rolę biernej, słabej i niezaradnej istoty, dla której błahe strojenie się w papuzie piórka i pajacowe dzwoneczki stanowi jedyny cel życia.

Jak również nie mogą już być dzisiaj pobłażane te bezduszne i bezmyślne flirtujące laleczki i te fałszywe pobożnisie tracące czas na odwiecznych plotkach.

Nam nie wolno już dzisiaj—ot, robić, byle robić, byle czas trwonić, lecz robić to tylko z czego naprawdę kraj i społeczeństwo może mieć jakąś korzyść, i czynić to należy nie dla próżnej sławy lub chwilowego zadowolenia chorobliwej wyobraźni, lecz jedynie dla konieczności spełnienia obowiązku na nas ciążącego względem Boga, Ojczyzny i swoich najbliższych.

Świat dziś cały szaleje i tonie w orgji krwi, pożodze i zniszczeniu—w dzikim rozpasaniu, w złych i niskich namiętnościach. Doszliśmy już do stokroć większego rozpasania i zezwierzęcenia, niżeli nasi przodkowie z przed tysiąca laty, gdyż oni czynili to podówczas pod wpływem nieświadomego, drapieżnego, drzemiącego w nich zwierzęcia a my czynimy to z zupełną świadomością, z tą okrutną rafinerją uczuć, z zupełną ignorancją wszelkiej etyki moralnej i chrześcijańskiej.

A więc i na tym polu, kobieta siłą swego ducha i aureolą prawdziwego piękna, powinna powstrzymywać ludzkość od tego moralnego upadku i delikatną czułą ręką wygładzać chropowatości zdziczałych obyczajów i w moralniejszym, etyczniejszym duchu wychowywać przyszłe pokolenia.

Zdzisława Sokołowska.

Sokółka, 26/7. 1924.

Sprawozdanie.

Z „Wielkiego Tygodnia" Polskiego Czerwonego Krzyża, odbytego w Sokólce w okresie od 1 do 9 czerwca 1924 r.

Zarząd P. T. C. K. w Sokółce zorganizował Komitet Wykonawczy celem przeprowadzenia akcji zbiórki ofiar na rzecz P. C. K. W skład komitetu weszli przedstawiciele wojskowości i miejscowego społeczeństwa. Komitet po rozdzieleniu prac między członków rozwinął w pełni swą działalność. Osiągnięta suma tysiąc z górą złotych na rzecz P. C. K. dowodzi, że społeczeństwo przez wykazanie swej ofiarności zrozumiało znaczenie P. C. K i jego cele

Poszczególne wpływy ofiar przedstawiają się następująco:

1) od zwerbowanych członków zwyczajnych	zł.	20.00
2) „ „ „ wspierających	„	200.00
3) kwesta uliczna w Sokółce i Różanymstoku	„	443.55
4) instytucje	„	293.57
5) lista ofiar	„	10.00
6) przedstawienie dziatwy szkolnej w Sokółce	„	20.67
7) zawody sportowe Dyonu Taborów .	„	78.91
Razem	zł.	1066.70

Nauczycielstwo powiatu złożyło na ręce p. Morawickiej i p. Inspektora Szkolnego Kosikowskiego sumę zł. 293.57 wykazaną wyżej pod pozycją 4. Na sumę tę złożyły się ofiary nauczycielstwa gm. Sokólskiej w wysokości zł. 61.50 oraz ofiary dziatwy szkolnej powiatu a mianowicie:

Nazwa miejscowości	Miljony	Setki tys.	Złote	grosz
Drahle	6	620	1	60
Wasilówka . . .	3	220	—	—
Laudanszczyzna . .	12	800	—	—
Bogny	13	250	—	—
Domuraty . . .	—	—	8	12
Reszkowce . . .	5	530	—	—
Bombla	5	—	—	—
Bogusze . . .	33	—	—	—
Sniczony . . .	2	910	—	—
Staworowo . . .	2	370	—	—
Sidra	33	020	—	—
Suchowola . . .	35	500	13	64
Gliniszcze . . .	14	—	—	—
Siderka . . .	12	300	—	—
Janowszczyzna . .	7	210	—	—
Zdroja	4	168	—	—
Popielówka . . .	—	—	2	5
Szudziałów . . .	22	500	—	—
Glibowszczyzna . .	4	600	—	—
Ziemianka . . .	13	590	—	—
Szociłówka . . .	3	200	—	—
Niemczyn . . .	10	400	—	—
Małowola . . .	6	400	—	—
Żuki	—	—	2	66
Koryein . . .	—	—	13	20
	9	700	—	—
Skindzierz . . .	21	230	—	—
Majewo . . .	3	550	—	—
Starowlany . . .	4	200	—	—
Trzcianka . . .	5	150	—	—
Ostra Góra . . .	11	—	1	—
Kropiwna . . .	—	—	2	—
Stara Moczalnia . .	8	600	—	—
Kantorówka . . .	9	800	—	—
	14	—	—	—
Igryły	5	820	—	—
	3	—	—	—
Szkoła № III . . .	8	550	—	—
Kl. V szkoła № II . .	—	—	15	—
Kl. VI szkoła № II . .	—	—	5	29
Kl. VII szkoła № II .	10	370	—	—
Molawiste . . .	34	200	—	—
Nowa Kamionka . .	1	100	—	—
	3	600	—	—
Bobiki	4	150	—	—
Olsza	26	500	—	—
Czarna Wieś . . .	—	—	4	1
Wólka	9	450	—	—
Wojnowce . . .	7	—	—	—
	452	558	67	57

W imieniu Polskiego Czerwonego Krzyża, który za czas swego istnienia dużo cierpień ukoił i dużo łez wdowich i sierocych obtarł, Zarząd Sokólskiego Oddziału P. C. K. wszystkim tym którzy złożyli ofiary, oraz tym którzy brali udział w akcji zbiórki ofiar jakoteż brali udział w pracach Komitetu Wykonawczego w tem miejscu składa podziękowanie.

Prezes:

(—) *A. Beresewicz.*

Sekretarz:

(—) *S. Krupinski.*

Ogłoszenia

Zgubiono dowód osobisty wydany przez Starostwo Sokólskie w 1922 roku na imię Rozy Weller, mieszkanki m. Sokółki przy ul. Rzemieślniczej № 10. (1)

Zgubiono kartę ewidencyjną na konia za Nrem 97.886 z roku bieżącego, wydaną na imię Jana Czerepuszki, mieszkańca wsi Kudrawki, gm. Nowodworskiej. (1)

Zgubiono książkę wojskową (rocznik 1894) wydaną przez P.K.U. Sokółka w roku bieżącym na imię Krupińskiego, zamieszkującego w osadzie i gminie Sidra. (1)

Zgubiono książeczkę wojskową (rocznik 1901) i kartę mobilizacyjną, wydana przez P.K.U. Sokółka w roku bieżącym na imię Juljana Łabana, mieszkańca wsi Siruciowce, gm. Nowodworskiej. (1)

Skradziono czarny portfel, 20 złotych i kartę pobytu wydaną przez Starostwo Sokólskie dnia 26 maja 1924 r. na imię Piotra Zdanowicza zamieszkałego w m. Sokółce przy ul. Górnej № 4. (1)

Spalono książeczkę wojskową rocznik 1891 wydaną przez P.K.U. Augustów w Sokółce w 1923 r. na imię Feliksa Adamczyka z Sidry. (1)

Zgubiono kartę ewidencyjną na konia za Nrem 97·977 z roku bieżącego wydaną na imię Jana Łabana, mieszkańca wsi Siruciowcę gm. Nowodworskiej. (1)

Zgubiono tymczasowy dowód osobisty wydany przez Magistrat miasta Żyrardowa na imię Janiny Modzelewskiej, zamieszkującej w mieście Nowym-Dworze. (3)

Dnia 4 kwietnia rb. skradziono w wagonie legitymację służbową za Nr. 47, wydaną na imię Tadeusza Walickiego. (3)

Zgubiono książeczkę wojskową (rocznik 1895) wydaną przez P.K.U. Sokółka w 1923 r. oraz kartę mobilizacyjną na imię Feliksa Bałabana, mieszkańca wsi Kupliska, gm. Janowskiej (3)

Skradziono dowód osobisty wydany w 1922 roku przez Starostwo Sokólskie na imię Józefa Alferowicza, mieszkańca wsi Nowodziel, gm Kuźnickiej. (3)

Zgubiono książeczkę wojskową (rocznik 1900) wydana w 1922 roku przez P. K. U. Sokołka na imię Józefa Matyskiela, mieszkańca miasta Suchowoli. (3)

Zgubiono książkę wojskową (rocznik 1896) wydaną na imię Piotra Wysockiego, mieszkańca kolonji Dubasiewskiej, gm. Suchowola. (3)

Zgubiono książeczkę wojskową (rocznik 1896) i tymczasowe zaświadczenie wydane 1921 roku przez P. K. U. Sokółka na imię Antoniego Buraka, mieszkańca wsi Białousy, gm. Janowskiej. (3)

Zagubiono kartę powołania (rocznik 1901) wydaną przez P.K.U. Sokółka w 1924 roku na imię Alojzego Czopura, mieszkańca wsi Bogusze, gm. Sokólskiej. (2)

Zgubiono dowód osobisty wydany przez Starostwo Sokólskie w 1922 r. na imię Antoniego Iwanowskiego, mieszkańca wsi Wojnachy gm. Sokólskiej. (2)

Zgubiono zaświadczenie mobilizacyjne na imię Wacława Sztuczyna (rocznik 1900) ze wsi Cimanie gm. Zalesie, wystawione przez 21 p. p. w 1922 roku. (3)

Zgubiono książeczką wojskową, (rocznik 1891) wydaną przez P.K.U Siedlce w 1823 r. dla nauczyciela Pawła Babskiego, kaprala zamieszkującego we wsi Kropiwno gm. Dąbrowskiej. (2)

Zgubiono kartę pobytu, wydaną przez Starostwo Białostockie w 1921 roku oraz świadectwo przemysłowe na rok 1924 i rejestr Sądu Okręgowego w Białymstoku wydane na mię Michała Linowskiego, mieszkańca wsi, Romanówka, gm. Sidrzańskiej (2)

Sołtys wsi Lipiny, gminy Sokólskiej Adolf Zajkowski zgubił w dniu 25 maja r. b. blachę sołtyską.

Redaktor L. Niedźwiecki, sekretarz. Wydawca: **Wydział Powiatowy.**

Polska Drukarnia B. Huppertca w Białymstoku, Rynek Kościuszki № 2 (obok kościoła).
L Dz. № 99 1924 r.